

การใช้ Cuff leak test เพื่อทำนายภาวะการอุดตันทางเดินหายใจส่วนต้น และอัตราการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ ภายหลังการถอดท่อช่วยหายใจ ในผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ ณ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

แพทย์หญิงจิตติยา วัชโรทยางกูร พ.บ., ว.ว.วิสัญญีวิทยา,* นายแพทย์ธนิต วีรังคบุตร พ.บ., ว.ว. วิสัญญีวิทยา,
แพทย์หญิงพรนิภา สุภาธาดา พ.บ.* แพทย์หญิงวิศรา พฤกษ์วิเศษสุข พ.บ.*
* ภาควิชาวิสัญญีวิทยา โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทนำ : หลังการถอดท่อช่วยหายใจในผู้ป่วยที่ได้รับการใส่ท่อช่วยหายใจมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง อาจมีภาวะทางเดินหายใจบวม กล้องเสียงบวมทำให้เกิดการอุดตันทางเดินหายใจส่วนต้น (upper airway obstruction) ซึ่งนำไปสู่การใส่ท่อทางเดินหายใจซ้ำได้ การใช้ cuff-leak test ตรวจสอบก่อนการถอดท่อทางเดินหายใจ เป็นหัตถการที่ง่าย ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ และสามารถใช้เพื่อทำนายโอกาสที่จะเกิดภาวะทางเดินหายใจอุดตันหลังการถอดท่อทางเดินหายใจ ซึ่งวิธีการตรวจ cuff-leak test ที่เคยมีการเสนอมานในการศึกษาก่อนหน้านั้นนั้นต่างมีความแตกต่างกันออกไป ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อดูความแม่นยำในการทำ cuff-leak test ด้วยวิธีที่ปฏิบัติในปัจจุบัน ของหน่วยช่วยหายใจ ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในการทำนายภาวะการอุดตันทางเดินหายใจส่วนต้น และอัตราการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ ภายหลังการถอดท่อทางเดินหายใจ

วิธีดำเนินการวิจัย : ศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ ทั้งผู้ป่วยหลังผ่าตัดที่ถอดท่อช่วยหายใจทันทีหลังการผ่าตัดไม่ได้ และผู้ป่วยศัลยกรรมที่ต้องใส่ท่อช่วยหายใจจากความจำเป็นอื่นๆ ที่ได้รับการดูแลและถอดท่อช่วยหายใจ โดยหน่วยช่วยหายใจ ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในช่วง 1 ปี ซึ่งได้รับการตรวจ cuff-leak test ก่อนการถอดท่อช่วยหายใจ และนำผลการตรวจ cuff-leak test และภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นหลังการถอดท่อช่วยหายใจมาประเมินผล

ผลการวิจัย : ผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด 174 ราย ในกลุ่มที่ cuff-leak test ให้ผลบวกคือมีลมรั่ว 166 ราย ตรวจพบอาการแสดงของการเกิดภาวะอุดตันทางเดินหายใจส่วนต้นคือได้ยินเสียง stridor 4 ราย ในขณะที่กลุ่มที่ตรวจ cuff-leak test ได้ผลลบคือไม่ได้ยินเสียงลมรั่ว 8 ราย ตรวจพบภาวะอุดตันทางเดินหายใจส่วนต้น 5 รายใน และพบอัตราการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ 2 รายและ 3 ราย ในกลุ่มที่มีลมรั่วและไม่มีลมรั่วตามลำดับ และพบว่า การตรวจ cuff-leak test ที่ได้ผลลบ มีความสัมพันธ์กับการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป : การทำ cuff-leak test ก่อนการถอดท่อช่วยหายใจ สามารถทำนายการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำภายหลังการถอดท่อช่วยหายใจ ในผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ ณ โรงพยาบาลรามาธิบดี